

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

з дисципліни

«Складання процесуальних документів»

(для спеціалістів)

МАУП

Київ 2016

Підготовлено професором кафедри цивільно-правових дисциплін

В.І. Перцем

Затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

(Протокол № 3 від 22 жовтня 2012 р.)

Перезатверджено на засіданні кафедри цивільно – правових дисциплін (протокол № 1 від 31 серпня 2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту права (протокол № 8 від 31.08.2016 р.)

Перець В. І. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Складання процесуальних документів» (для спеціалістів). – К.: МАУП, 2016. – 22 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, зміст самостійної роботи та завдання до них, список літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів (надалі – **СРС**) є невід’ємною частиною навчального процесу. **СРС** виконується згідно з методичними вказівками до виконання **СРС** і відповідно до переліку тем для самостійного вивчення та завдання до них, що містяться в даних методичними матеріалах.

Перелік тем для самостійного вивчення та завдання до них містять питання для самостійного опрацювання, практичні завдання, виконання яких є основним засобом опанування навчального матеріалу дисципліни „Складання процесуальних документів”. Для того, щоб студентам було простіше виконати практичні завдання, до кожної теми додається перелік рекомендованої літератури.

При проведенні студентами самостійної роботи, здійснюється здобуття практичних навиків застосування норм цивільного процесуального права при складанні цивільно-процесуальних документів.

Студент, готуючи примірники документів, що застосовуються в цивільному процесі, зобов'язаний звернути особливу увагу на відповідні законодавчі матеріали, а також ознайомитись з рекомендованою літературою з зазначеної теми заняття.

Зміст завдань визначається потребами здійснення конкретної процесуальної дії у цивільному процесі.

Завдання необхідно виконувати в письмовій формі. Відповідь на кожне питання повинна бути мотивована, містити посилання на необхідні норми цивільного процесуального закону.

Метою СРС є закріплення отриманих в ході лекцій та семінарських занять теоретичних знань про особливості складання та використання процесуальних документів у цивільному процесі; а також формування юридичної грамотності при здійсненні професійних обов’язків.

Завданням СРС є аналіз питань, які винесені на самостійне опрацювання студентами; застосування власних теоретичних знань під час

виконання письмових практичних завдань, запропонованих в цих методичних рекомендаціях.; здобуття основних навичок складання процесуальних документів.

Зміст СРС визначається Навчальною програмою, робочою навчальною програмою з дисципліни «Складання процесуальних документів» (для спеціалістів), цими методичними матеріалами.

МАУП

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ

«СКЛАДАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ»

**Змістовий модуль 1. Складання процесуальних документів як
учбова дисципліна. Суб'єкти складання процесуальних документів**

**ТЕМА 1. Складання процесуальних документів як
дисципліна, її завдання та законодавча база**

Введення в навчальну дисципліну «Складання господарсько-процесуальних документів».

Взаємозв'язок дисципліни з цивільним і цивільно-процесуальним правом, господарським і господарсько-процесуальним правом, іншими галузями права.

Законодавча база дисципліни: Конституція України, Цивільний процесуальний кодекс України, Цивільний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України, Господарський кодекс України.

Закони і підзаконні нормативні акти. Роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, рекомендації Президії і роз'яснення Президії Вищого господарського суду України.

Статті Конституції України як норми прямої дії.

Система та завдання курсу «Складання процесуальних документів».

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення дисципліни «Складання процесуальних документів».
2. Розкрийте взаємозв'язок дисципліни з цивільним, цивільно-процесуальним правом та іншими галузями права.
3. Назвіть джерела дисципліни «Складання процесуальних документів».
4. Визначте систему та завдання курсу «Складання процесуальних документів».

Література: [1-9,18, 22, 26, 29, 59, 72-84,101].

ТЕМА 2. Загальні вимоги до складання процесуальних документів.

Суб'єкти складання процесуальних документів

Поняття та класифікація процесуальних документів. Види цивільно-процесуальних документів.

Правові вимоги щодо форми, мови, найменування, структури, змісту, обґрунтування та об'єктивності процесуальних документів.

Суб'єкти складання процесуальних документів та їх класифікація.

Процесуальні документи, які складаються сторонами цивільного процесу, судом і суддями. Правовстановлюючі документи.

Питання для самоконтролю:

1. Визначте поняття та класифікацію процесуальних документів.
2. Визначити види цивільно-процесуальних документів.
3. Які правові вимоги пред'являються щодо форми, мови, найменування, структури, змісту, обґрунтування та об'єктивності процесуальних документів?
4. Хто є суб'єктами складання процесуальних документів?
5. Які процесуальні документи складаються сторонами цивільного процесу, судом і суддями?
6. Назвіть правовстановлюючі документи.

Література: [1-9,18,22,26, 29, 59, 72-84,101].

Змістовий модуль 2. Складання процесуальних документів на різних стадіях цивільного судочинства.

ТЕМА 1. Процесуальні документи позовного провадження

Форма і зміст позовної заяви. Найменування позовної заяви.

Визначення змісту і ціни позову щодо вимог майнового характеру, а також грошового еквіваленту моральної шкоди. Обґрунтування позовних вимог. Додатки до позовної заяви.

Технічне оформлення позовної заяви.

Правові вимоги до форми і змісту зустрічної позовної заяви та особливості її складання. Заперечення відповідача проти позову. Заява про забезпечення позову.

Рішення, ухвали і постанови суду (судді) в справах позовного провадження. Мирова угода сторін.

Особливості позовної заяви в господарському спорі.

Питання для самоконтролю:

1. Яку форму та зміст повинна мати позовна заява? Зустрічна позовна заява?
2. Як визначається ціна позову?
3. Розкрийте поняття рішення, ухвали і постанови суду (судді) в справах позовного провадження.

Практичне завдання:

1. Скласти позовну заяву, дотримуючись вимог ст.119 ЦПК України (фабула вільна).

Позовна заява має містити наступні необхідні реквізити: найменування суду, до якого подається позовна заява; ім'я (найменування) позивача, відповідача, представника позивача (якщо позов подається представником), місце їх проживання або місце знаходження; ім'я (найменування) осіб, що беруть участь у справі, місце їх проживання або місце знаходження; дата подачі позовної заяви; обставини справи; зміст позовних вимог; ціна позову (для вимог, що мають майновий характер); викладення обставин, якими позивач обґрунтовує позовні вимоги; зазначення доказів, які підтверджують кожну обставину, наявність підстав для звільнення від доказування; перелік документів та інших матеріалів, що додаються.

До позовної заяви додаються копії цієї заяви та всіх матеріалів, що до неї додаються згідно з кількістю осіб, що беруть участь у справі. Якщо позовна заява подається представником, до заяви має бути додана довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника.

Література: [1-9,22,48 - 52,92,93-101].

ТЕМА 2. Процесуальні документи апеляційного провадження

Процесуальні документи, які складаються сторонами цивільного процесу та їх представниками: заява про апеляційне оскарження; апеляційна скарга; заперечення на апеляційну скаргу; мирова угода.

Рішення та ухвали апеляційного суду.

Особливості підготовки апеляційної скарги на рішення місцевого господарського суду.

Питання для самоконтролю:

1. Чим відрізняється заява про апеляційне оскарження, апеляційна скарга та заперечення на апеляційну скаргу?
2. Розкрийте особливості рішення та ухвали апеляційного суду.

Практичне завдання:

1. Скласти апеляційну скаргу на судові рішення.

Апеляційна скарга має містити: найменування суду, до якого подається скарга; ім'я (найменування) особи, що подає скаргу, місце її проживання або місце знаходження; ім'я (найменування) осіб, що беруть участь у справі, місце їх проживання або місце знаходження; дата подачі заяви про апеляційне оскарження; у чому полягає незаконність (необґрунтованість) рішення (ухвали), неповнота встановлення обставин, що мають значення для справи (в тому числі внаслідок необґрунтованої відмови про прийняття

доказів, неправильного їх дослідження або оцінки) і т.п.; нові обставини, що підлягають встановленню, докази, що підлягають дослідженню або оцінці, обґрунтування поважності причин ненадання доказів у суд першої інстанції, заперечення проти доказів, використаних судом першої інстанції; клопотання особи, що подає скаргу; перелік документів та інших матеріалів, що додаються. До апеляційної скарги, яка подана представником, має бути додана довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника.

До апеляційної скарги додаються копії цієї скарги та всіх матеріалів, що до неї додаються згідно з кількістю осіб, що беруть участь у справі.

Література: [1-9, 24 – 48, 85, 89 - 101].

ТЕМА 3. Процесуальні документи касаційного провадження

Складання касаційної скарги. Обґрунтування неправильного застосування судами норм матеріального права чи порушення норм процесуального права.

Заперечення на касаційну скаргу.

Рішення та ухвали суду касаційної інстанції.

Особливості підготовки касаційної скарги для перегляду судових рішень Вищим господарським судом України та Верховним Судом України.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте особливості складання касаційної скарги.
2. Які рішення та ухвали можуть бути прийняті в суді касаційної інстанції?

Практичне завдання:

1. Скласти касаційну скаргу з додержанням всіх вимог, що пред'являються до її написання.

Касаційна скарга має містити: найменування суду, до якого подається скарга; ім'я (найменування) особи, що подає скаргу, місце її проживання або

місце знаходження; ім'я (найменування) осіб, що беруть участь у справі, місце їх проживання або місце знаходження; рішення, що оскаржується; у чому полягає невірне застосування судом норм матеріального права або порушення норм процесуального права; клопотання особи, що подає скаргу; перелік письмових матеріалів, що додаються до скарги; підпис особи, яка подає скаргу. До касаційної скарги, яка подана представником, має бути додана довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника.

До касаційної скарги додаються копії цієї скарги та всіх матеріалів, що до неї додаються згідно з кількістю осіб, що беруть участь у справі.

Література [1-9,24, 29, 41, 85, 93, 95, 96, 99].

ТЕМА 4. Складання скарг і заяв про перегляд судових рішень у зв'язку з винятковими та нововиявленими обставинами.

Скарга про перегляд судового рішення у зв'язку з винятковими обставинами.

Форма та зміст заяви про перегляд рішення, ухвали чи судового наказу у зв'язку з ново виявленими обставинами.

Ухвали суду за результатами перегляду справ у зв'язку з винятковими та ново виявленими обставинами.

Особливості заяви про перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за ново виявленими обставинами.

Питання для самоконтролю:

1. Які вимоги пред'являються до форми та змісту скарг про перегляд судового рішення у зв'язку з винятковими обставинами?
2. Які рішення та ухвали можуть бути прийняті судом у зв'язку з винятковими та нововиявленими обставинами?

Практичне завдання:

1. Скласти заяву про перегляд рішення, ухвали чи судового наказу у зв'язку з нововиявленими обставинами.

При написанні зазначеної заяви, варто пам'ятати, що вона має відповідати за своєю формою та змістом вимогам ЦПК України щодо оформлення заяв до суду першої інстанції.

В заяві має бути зазначено: найменування суду, якому адресована заява; ім'я (найменування) особи, що подає заяву, місце її проживання або місце знаходження; інші особи, що брали участь у справі; дата прийняття або постанови та зміст рішення, ухвали або судового наказу, про перегляд яких подано заяву; нововиявлені обставини, якими обґрунтовується вимога про перегляд рішення, ухвали або судового наказу, дата їх відкриття або встановлення; посилання на докази, що підтверджують наявність нововиявлених обставин.

До заяви додаються його копії відповідно до кількості осіб, які беруть участь у справі.

Література: [1-9,74 – 79, 85, 93, 101].

ТЕМА 5. Організаційно-процесуальні документи третейського судочинства

Положення про постійно діючий третейський суд: розробка і написання.

Регламент третейського суду: структура та зміст.

Третейська угода.

Питання для самоконтролю:

1. Проаналізуйте виходячи із ЗУ «Про третейські суди» від 11.05.2004р. регламент третейського суду: структуру та зміст.
2. Розкрийте особливості укладання третейської угоди.

ТЕМА 6. Процесуальні документи третейського розгляду справ

Форма, структура та зміст позовної заяви.

Визначення ціни позову щодо майнового характеру. Моральна шкода.

Правове обґрунтування позовних вимог. Докази. Відзив на позовну заяву. Зустрічний позов.

Заява про скасування рішення третейського суду.

Питання для самоконтролю:

1. Як визначається ціна позову щодо майнового характеру?
2. Як пишеться заява про скасування рішення третейського суду?

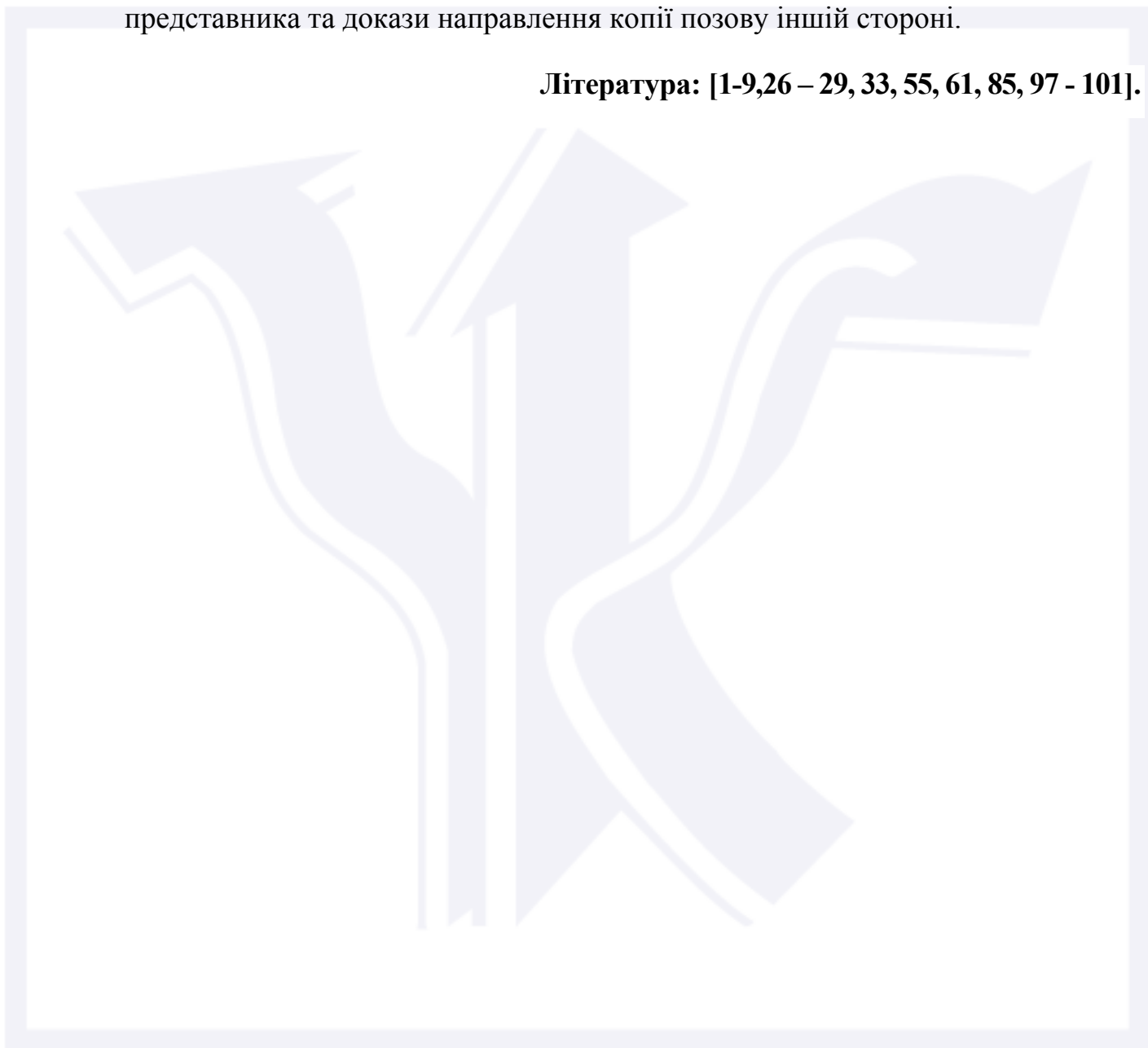
Практичне завдання:

1. Скласти позовну заяву, що подається до третейського суду (фабула вільна).

При написанні позовної заяви, необхідно, перш за все, ознайомитись з В позовній заяві має бути зазначено: назва постійно діючого третейського суду (склад третейського суду для вирішення конкретної спору); дата подання позовної заяви; найменування, юридичні адреси (або П.І.П., дата народження, місце проживання, місце роботи) сторін або їх представників; зміст вимоги, ціна позову, якщо вимога підлягає оцінюванню; обставини, якими обумовлені позовні вимоги, докази, що їх підтверджують, розрахунок вимог; посилання на наявність третейської угоди між сторонами та докази її укладання; перелік письмових матеріалів, що додаються до позовної заяви; підпис особи або її представника з посиланням на документ, що підтверджує повноваження представника.

До позовної заяви додаються також документи, що підтверджують наявність третейської угоди, обґрунтованість позовних вимог, повноваження представника та докази направлення копії позову іншій стороні.

Література: [1-9,26 – 29, 33, 55, 61, 85, 97 - 101].

МАУП

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30 . – Ст. 141.
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 3–4. – Ст. 27.
3. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 38–39. – Ст. 288.
4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 21–22. – Ст. 135
5. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар/ за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер. - 2005
6. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – № 16. – Ст. 1088.
7. Закон України від 12 травня 1991 р. „Про захист прав споживачів” (в редакції від 1 грудня 2005 р.). // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1991. – № 30. – Ст. 379
8. Закон України від 4 лютого 1994 р. ”Про правовий статус іноземців”. // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)
9. Закон України „Про адвокатуру” від 19 грудня 1992 р. № 2887- X11 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1993. - № 9. - Ст. 62.
10. Закон України „Про біженців” від 21 червня 2001 р. № 2557-111 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2001. - № 47. - Ст. 250.
11. Закон України „Про визнання та виконання в Україні рішень іноземних судів” від 29 листопада 2001 р. № 2860-111 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2002. - № 10. - Ст.76.
12. Закон України „Про виконавче провадження” від 21 квітня 1999 р. 606- X1У // - Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1999. - № 24. - Ст. 207.

13. Закон України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” № 2875-1У від 8 вересня 2005 р. // [http:// rada. kiev. ua](http://rada.kiev.ua)
14. Закон України „Про міжнародне приватне право” від 23 червня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2005. - № 32. - Ст. 422.
15. Закон України „Про міжнародні договори України” від 29 червня 2004 р. № 1906-1У // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2004. № 50. - Ст. 540.
16. Закон України „Про місцеве самоврядування в Україні” від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1997. - № 24. - Ст. 170.
17. Закон України „Про нотаріат” від 2 вересня 1993 р. № 3425-X11 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1993.- № 39. - Ст. 383.
18. Закон України „Про охорону праці” від 14 жовтня 1992 р. № 2694-X11 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 49. – Ст. 668.
19. Закон України „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” від 4 лютого 1994 р. № 3929-X11 // Вісник Верховної Ради України (ВВР). - 1994. - № 23. - Ст. 161.
20. Закон України „Про прокуратуру” від 5 листопада 1991 р. № 1789-X11 // Вісник Верховної Ради України (ВВР). - 1991. - № 53. - Ст. 793.
21. Закон України „Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності” від 15 вересня 1999 р. № 1045-X1У // Вісник Верховної Ради України (ВВР). - 1999. - № 45. - Ст. 397.
22. Закон України „Про ратифікацію Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції” від 17 липня 1997 р. № 475/97-ВР // Вісник Верховної Ради України (ВВР). - 1997. - № 40. - Ст. 263.
23. Закон України „Про статус суддів” від 15 грудня 1992 р. № 2862-X11 // Вісник Верховної Ради України (ВВР). - 1993. - № 8. - Ст. 56.

24. Закон України „Про судову експертизу” від 25 лютого 1994 р. № 4038-X11 // Вісник Верховної Ради України (ВВР). - 1994. - № 28. - Ст. 232.
25. Закон України „Про третейські суди” від 11 травня 2004 р. № 1701-1У // Вісник Верховної Ради України (ВВР). - 2004. - № 35. - Ст. 412.
26. Закон України „Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” від 23 грудня 1997 р. № 776/97-ВР // Вісник Верховної Ради України (ВВР). - 1998. - № 20. - Ст. 99.
27. Закон України від 15 грудня 1993 р. „Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 7. – Ст. 32.
28. Закон України від 15 грудня 1993 р. „Про охорону прав на промислові зразки” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 7. – Ст. 34.
29. Закон України від 15 травня 2003 р. „Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 31–32. – Ст. 263.
30. Закон України від 16 грудня 1993 р. „Про державну службу” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1993. – № 52. – Ст. 490;
31. Закон України від 16 червня 1992 р. „Про об’єднання громадян” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 34. – Ст. 504.
32. Закон України від 19 лютого 1997 р. „Про приватизацію державного майна” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1997. – № 17. – Ст. 122.
33. Закон України від 2 жовтня 1992 р. „Про заставу” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 47. – Ст. 642.
34. Закон України від 2 жовтня 1996 р. „Про звернення громадян” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 47. – Ст. 256.
35. Закон України від 23 грудня 1993 р. „Про авторське право і суміжні права” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 13. – Ст.

64.

36. Закон України від 24 грудня 1993 р. „Про органи реєстрації актів громадянського стану” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 14. – Ст. 78.
37. Закон України від 25 червня 1993 р. „Про науково-технічну інформацію” // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)
38. Закон України від 7 березня 1996 р. „Про страхування” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 18. – Ст. 78.
39. Закон України від 30 жовтня 1996 р. „Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” (із змінами від 6 вересня 2005 р.) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 51. – Ст. 292.
40. Постанова Верховної Ради України „Про Закон України „Про виконання рішень Європейського Суду з прав людини” від 4 липня 2002 р. № 38-1У // Вісник Верховної Ради України (ВВР). - 2002. - №33. - Ст. 254.
41. Постанова Кабінету Міністрів „Про граничні розміри компенсації витрат, пов’язаних з розглядом цивільних та адміністративних справ, і порядок їх компенсації за рахунок держави” від 27 квітня 2006 р. № 590. // <http:// rada. kiev. ua>
42. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2005 р. № 1258 «Про затвердження порядку оплати витрат з інформаційно-технічного забезпечення розгляду цивільних справ та їх розмірів». // <http:// rada. kiev. ua>
43. Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів” від 12 квітня 1996 р. № 5 // <http:// rada. kiev. ua>
44. Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення” від 31 березня 1995 р. № 5 // <http:// rada. kiev. ua>

45. Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя” від 1 листопада 1996 р. № 9 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - 2004. - № 11.
46. Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про застосування судами законодавства, що регулює захист честі, гідності і ділової репутації громадян та організацій” від 28 вересня 1990 р. № 7 (зі змінами та доповненнями) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - 2004. - № 11.
47. Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про застосування судами деяких норм Кодексу про шлюб та сім'ю України” від 12 червня 1998 р. № 16 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - 2002. - № 8.
48. Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про практику розгляду судами трудових спорів” від 6 листопада 1992 р. № 9 (зі змінами та доповненнями) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - 2004. - № 11.
49. Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про судові рішення” від 29 грудня 1976 р. № 11. // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - 2004. - № 11.
50. Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах” від 30 травня 1997 р. № 8 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - 2004. - № 11.
51. Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди” від 31 березня 1995 р. № 4 (зі змінами та доповненнями) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - 2004. - № 11.
52. Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про судову практику в справах про визнання громадянина обмежено дієздатним чи

недієздатним” від 28 березня 1972 р. № 3 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - 2004. - № 11.

53. Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про судову практику у справах за позовами про захист права приватної власності” від 22 грудня 1995 р. № 20 (зі змінами та доповненнями) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - 2004. - № 11.
54. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 14 від 29 грудня 1992 р. „Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствами, установами, організаціями і їх працівниками”. // [http:// rada. kiev. ua](http://rada.kiev.ua)
55. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 3 від 28 березня 1972 р. із змінами «Про судову практику в справах про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним»// [http:// rada. kiev. ua](http://rada.kiev.ua)

ДОДАТКОВА

56. Бойко М.Д. Цивільно-процесуальні документи / Зразки – К., 2010
57. Васильев С.В. Доказывание и доказательства по делам о возмещении вреда, причиненного личности. - Харьков, 2010.
58. Відшкодування матеріальної і моральної шкоди та компенсаційні витрати: нормативні акти, роз’яснення, коментарі. / Відп. ред. П.І. Шевчук – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 928 с.
59. Договір у цивільному та трудовому праві – К., 2009
60. Застосування судами цивільного і цивільно-процесуального законодавства/ За заг. ред. Шевчука П.І. – К.: Ін Юре, 2009
61. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України (1972 – 2007) – Харків, 2008
62. Колодій А.М. Принципи права України. - К., 2010.

63. Кройтор В.А. Гражданский процесс: Учебное пособие для подготовки к зачету и экзамену. Изд. 3 –е, перераб. и доп. – Х.: Эспада, 2009. – 240 с.
64. Науково-практичний коментар до Закону України «Про третейські суди» - К., 2011
65. Омельченко М.П. Докази і доказування як процесуальні засоби встановлення об'єктивної істини по цивільній справі. - К.,2011.
66. Порєва Л.А., Юлдашев О.Х. Цивільний процес. Навчальний посібник. - К., 2010 р.
67. Права людини / Міжнародні договори України – К., 2009
68. Права людини в документах міжнародних організацій – Амстердам – Київ, 2009
69. Складання процесуальних документів на захист прав та інтересів громадян – К., 2011
70. Стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні / Доповідь Уповноваженого ВРУ – Харків, 2010
71. Стефан О.О. Цивільне процесуальне право у схемах – К., 2004, с. 286
72. Фурса С.Я. Нотаріальний процес. - К.: Істина, 2010.
73. Фурса С.Я. Окреме провадження у цивільному процесі: Навчальний посібник. - К.,2010.
74. Фурса С.Я. Судове рішення та його реалізація в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення. // Ерліховський збірник. Випуск 1.- Чернівці, 2011.
75. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Адвокат у цивільному процесі. Науково-практичний посібник. - К., 2011.- 448 с.
76. Фурса С.Я., Щербак С.В., Євтушенко О.І. Цивільний процес України. Проблеми і перспективи. - К., 2009.-448 с.
77. Фурса С.Я., Цюра Т.В. Докази і доказування у цивільному процесі: Науково-практичний посібник. (Серія: Процесуальні науки) - К.: Видавець Фурса С.Я., КНТ, 2009. - 256 с.

78. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичн. ком. / Тертишник В.І. – 8-ме вид., стереотип. – Х.: Консум, 2011. – 408 с.
79. Штефан М.Й. Цивільне процесуальне право України. Академічний курс. - К., 2011.- 622 с.
80. Штефан О. Поняття заочного провадження в цивільному процесі. // Юридична Україна. - 2009. - № 1. - с. 44-48.
81. Штефан О. Наказне провадження у цивільному судочинстві України // Підприємство, господарство і право. - 2009. - № 1. - С. 44-48.
82. Аргунов В.Н. Судебный приказ и приказное производство // Законодательство. - 2010. - № 2.
83. Білоусов Ю. В. Виконавче провадження: Навч. посіб. - К.: Прецедент, 2010.
84. Бобровник О.В. Треті особи із самостійними вимогами щодо предмету спору за чиним та новим ЦПК України // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск . - К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2009. - С.386-391.
85. Бочаров Д. Щодо потреби загальнотеоретичного дослідження проблем юридичного доказування. // Право України. - 2011. - № 5.
86. Василюк С., Ломоносова О. Застосування аналогії в цивільному процесі. // Право України. - 2011. - № 3.
87. Васильев С.В. Деликтное судопроизводство: Учебное пособие. - Х.: ООО „Одиссей”, 2011.
88. Васильев С.В. Доказывание и доказательства по делам о возмещении вреда, причиненного личности. - Х.: Факт, 2009.
89. Вершинин А.П. Электронный документ: правовая форма и доказательство в суде. - М., 2010.
90. Відшкодування матеріальної і моральної шкоди та компенсаційні витрати: нормативні акти, роз'яснення, коментарі. / Відп. ред. П.І. Шевчук – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 928 с.

91. Гольденко І.О. Щодо доцільності введення інституту присяжних у цивільне судочинство України // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 31. - К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2009.-С.294-297.
92. Комаров В.В., Радченко П.І. Цивільні процесуальні правовідносини та їх суб'єкти. - Харків, 2011.
93. Кравчук В.М. Стратегія і тактика цивільного процесу. - К.: АТІКА, 2009.
94. Омельченко М.П. Докази і доказування як процесуальні засоби встановлення об'єктивної істини по цивільній справі. - К.,2010.
95. Притика Ю.Д. Закон України „Про третейські суди”: Науково-практичний коментар. - К.: Концерн „Видавничий Дім „Ін Юре”, 2009.
96. Проблемы науки гражданского процессуального права. / Под. ред. проф. В.В.Комарова. - Х.: Право, 2011.
97. Стефанік В. С., Лукашкова Н.П. Гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами // Вісник Верховного Суду України. - № 2 (24) березень-квітень. - 2011.
98. Уткина И.В. Заочное решение в гражданском процессе. - М.: Городец-издат, 2010.
99. Фазікош Г. Щодо розширення логічного змісту поняття законності судового рішення // Право України. - 2010.- № 12.
100. Цивільне процесуальне право України: Навч. посіб./Безлюдько І.О., Бичкова С.С., Бобрик В.І. та ін. – К.: Атіка, 2015.– 384 с.
101. Цивільний процес: Навч. посіб. / Андрушко А.В., Білоусов Ю.В., Стефанчук Р.О., Уриновська О.І. та ін. – К.: Прецедент, 2016.– 293 с.